

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Dydaktyka języka kaszubskiego w szkole podstawowej i ponadpodstawowej I (Konwersatorium), PG_00145708						
Kierunek studiów	Etnofilologia kaszubska (P)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2025 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu			2026/2027		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć			Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć fakultatywnych Grupa zajęć powiązanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym - profil praktyczny		
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji			na uczelni		
Rok studiów	2	Język wykładowy			polski		
Semestr studiów	3	Liczba punktów ECTS			2.0		
Profil kształcenia	praktyczny	Forma zaliczenia			zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Filologiczny -> Instytut Filologii Polskiej						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr Justyna Pomierska					
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		2.0		18.0	50
Cel przedmiotu	Przygotowanie studentów do właściwego rozumienia procesu dydaktycznego i organizowania nauczania języka kaszubskiego w szkole podstawowej i ponadpodstawowej w różnej sytuacji socjolingwistycznej. Przygotowanie nauczyciela do pracy z uwzględnieniem psychologicznych uwarunkowań procesu uczenia się i nauczania. Przegląd metod, technik nauczania, form pracy, pomocy dydaktycznych. Integracja wewnątrzprzedmiotowa i międzyprzedmiotowa. Planowanie procesu dydaktycznego: lekcji, cyklu lekcji, układu treści kształcenia danego roku szkolnego.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[ETNOFL3_K05] jest gotowy, by odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie i innych zadania	jest gotów planować czynności ucznia i nauczyciela na lekcji	[SK3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna [SK6] demonstracja umiejętności praktycznych [SK8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
	[ETNOFL3_K06] jest gotowy, by efektywnie organizować swoją pracę i ocenić w sposób krytyczny stopień zaawansowania realizowanych działań	rozumie problematykę etyczną związaną z wykonywaniem zawodu nauczyciela	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
	[ETNOFL3_W05] ma wiedzę z zakresu komunikacji językowej i kultury języka	ma uporządkowaną wiedzę o kaszubszczyźnie (język - literatura - kultura) w stopniu i zakresie umożliwiającym prowadzenie zajęć dydaktycznych z przedmiotu: język regionalny - język kaszubski (ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia kompetencji ortograficznych i metod pracy nad znaczeniem wyrazu)	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[ETNOFL3_K04] dialogowo rozwiązuje konflikty i konstruuje dobrą atmosferę dla efektywnej pracy	jest gotów do dostosowywania metod pracy do potrzeb uczniów, kształtowania umiejętności współpracy uczniów, w tym grupowego rozwiązywania problemów, kształtowania uczniowskich kompetencji komunikacyjnych i kulturowych, rozwijania u uczniów ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej oraz logicznego i krytycznego myślenia	[SK3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna [SK6] demonstracja umiejętności praktycznych [SK8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
	[ETNOFL3_U02] posiada elementarne umiejętności badawcze niezbędne do ukierunkowanej analizy zjawisk językowych, szczególnie dotyczących polszczyzny i kaszubszczyzny literackiej	umie zaplanować lekcję "języka kaszubskiego" dla klas szkoły podstawowej (potrafi ułożyć ćwiczenia związane z kształceniem sprawności językowej - przede wszystkim praca nad znaczeniem wyrazu - z uwzględnieniem psychodydaktycznych uwarunkowań procesu dydaktycznego, potrafi sformułować cel lekcji, temat i problem, zakres treści kształcenia i efekty uczenia się), wykorzystuje podstawowy zasób metod i form pracy i wybór pomocy dydaktycznych (w tym podręczniki do języka kaszubskiego w szkole podstawowej, słowniki i gry planszowe), umie znaleźć (opracowania drukowane i zasoby internetowe) i wykorzystać literaturę metodyczną w planowaniu czynności nauczyciela i ucznia na lekcji	[SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna [SU6] demonstracja umiejętności praktycznych
	[ETNOFL3_U03] posiada elementarne umiejętności badawcze niezbędne do ukierunkowanej analizy zjawisk literackich, szczególnie zachodzących w literaturze polskiej i kaszubskiej	umie zaplanować lekcję "języka kaszubskiego" dla klas szkoły podstawowej (potrafi ułożyć ćwiczenia do tekstów literackich), dokonuje wyboru tekstów literatury dla uczniów szkoły podstawowej z uwzględnieniem zarówno wieku jak i umiejętności językowych ucznia	[SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna [SU6] demonstracja umiejętności praktycznych
	[ETNOFL3_K02] systematycznie pracuje nad własną kompetencją językową i komunikacyjną	aktywnie pracuje na rzecz edukacji regionalnej (w szkole i podczas wykonywania projektów edukacyjnych)	[SK6] demonstracja umiejętności praktycznych [SK8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta

Treści przedmiotu	Główne zasady dydaktyczne w nauczaniu języka kaszubskiego (język kaszubski na tle innych językowych przedmiotów szkolnych). Lekcja jako system ćwiczeń: cele lekcji i formułowanie efektów uczenia się ucznia, budowa lekcji (czynności nauczyciela i czynności ucznia). Scenariusz lekcji (opracowanie metodyczne i zapis przebiegu lekcji). Koncepcja lekcji a zapis scenariusza lekcji. Temat lekcji (sformułowanie dla nauczyciela i dla ucznia), miejsce i funkcja tematu lekcji w toku lekcji. Ćwiczenie: rodzaje i typy, budowa ćwiczenia, zasady formułowania poleceń. Sposoby aranżowania sytuacji dydaktycznej. Metody i formy pracy i motywowania ucznia. Metoda projektu w nauczaniu języka kaszubskiego w szkole podstawowej. Planowanie lekcji: krąg tematyczny, dobór lektury/ kontekst kultury (w tym teksty kultury). Kształcenie sprawności receptywnych i produktywnych ze szczególnym uwzględnieniem sposobów pracy nad znaczeniem wyrazu. Kształcenie sprawności językowej i kompetencji kulturowych. Warsztat pracy nauczyciela kaszubisty. Wykorzystanie podręcznika i innych pomocy dydaktycznych. Zeszyt ucznia: rola w edukacji, estetyka, ewaluacja. Notatka z lekcji; różne rodzaje i formy notowania. Nauka ortografii a kształcenie sprawności czytania. Rodzaje ćwiczeń ortograficznych, specyfika pisania z pamięci i ze słuchu. Rola kaligrafii w nauce ortografii. Dobór materiału językowego. Ortogramy. Zasady kształcenia kompetencji ortograficznej.		
Wymagania wstępne i dodatkowe	znajomość języka kaszubskiego w stopniu umożliwiającym komunikowanie się		
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	aktywny udział w zajęciach, wykonywanie bieżących zadań częściowych (w tym sprawozdania z lektur, układanie ćwiczeń, przygotowanie pomocy dydaktycznych)	80.0%	50.0%
	wykonanie pisemnej pracy zaliczeniowych (napisanie scenariusza lekcji dla wybranej przez prowadzącego klasy)	51.0%	50.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Każdorazowo na początku semestru prowadzący weryfikuje zestaw lektur wymaganych do zaliczenia przedmiotu. LEKTURA OBOWIĄZKOWA Komorowska M., Metodyka nauczania języków obcych, Wyd. Fraszka edukacyjna Pawłowska R., Metodyka ćwiczeń w czytaniu, Gdańsk 2002 (tu nauka ortografii a kształcenie sprawności czytania i metody pracy nad znaczeniem wyrazu). Pawłowska R., Lekcja języka polskiego jako system ćwiczeń, w: O porozumieniu językowym w nauce i szkole, red. A. Lewińska, J. Pomierska, Gdańsk 2005 R. Makarewicz, Kilka uwag o konspekcie lekcyjnym, Prace Językoznawcze Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, z. XV/3, 2013, s. http://wydawnictwo.uwm.edu.pl/uploads/documents/czytelnia/prace/Prace15-3.pdf; Polański E., Dydaktyka ortografii i interpunkcji, Warszawa 1983. Podstawa programowa dla szkoły podstawowej (Dz. U. 2017, poz. 356), a dla szkoły branżowej, liceum i technikum (Dz. U. 2018, poz. 467) + Przykładowe scenariusze lekcji patrz Naji uczba dodatek edukacyjny do miesięcznika Pomerania, www.skarbnica.kaszubska.pl Uczba kaszëbsczégò jãzëka w szkòle. Materialë dlô szkòlnëch. Programy, rozkłady, konspekty i scenariusze, Òbróbk W. Czedrowskò, D. Pioch, J. Tréder, Oficyna Czac, Gduńsk 2001. Scenarniczi ùczbów kaszëbsczégò jãzëka, red. R. Wosiak-Śliwa, Wyd. ZK-P, Gdańsk 2011 materiały na www.cke.edu.pl oraz www.skarbnica.kaszubska.pl (tu podręczniki, Naju uczba, artykuły, uchwały RJK, słowniki)
-----------------------	-------------------------	---

Uzupełniająca lista lektur	Badecka-Kozikowska M. , Siedem grzechów głównych nauczycieli języków obcych oraz jak je przekuć w metodyczne cnoty, Wyd. Fraszka edukacyjna 2008. Doskonalenie warsztatu nauczyciela polonisty, red. A. Janus-Sitarz, Kraków 2005. Edukacja kaszubska. Tradycje, aktualność, perspektywy. Praca monograficzna pod red. A. Kuik-Kalinowskiej i D. Kalinowskiego, ZGZK-P i AP w Słupsku, Słupsk-Gdańsk 2012. Edukacja kaszubska, red. R. Mistrz, CENne praktyki t. VIII, Gdańsk 2018 (pdf dostępny w internecie na stronie CEN w Gdańsku) Język, literatura, kultura i edukacja kaszubska, 1, pod red. D. Stanulewicz, E. Komorowskiej, B. Afeltowicz, Uniwersytet Szczeciński, Szczecińskie Towarzystwo Naukowe, Rada Języka Kaszubskiego, Szczecin 2016. Kotłarczyk M., Sztuka żywego słowa. Dykcja ekspresja magia, Rzym 1975 lub Podstawy sztuki żywego słowa (instrument dykcja ekspresja), Warszawa 1961 lub najlepiej najnowsze wydanie 2011!! Uzupełnione o niewydane w PRL fragmenty; Kompetencje szkolnego polonisty, t. 1 i t. 2, red. B. Chrzastowska, Warszawa 1997 (wybór). Obracht-Prondzyński C., Dylematy edukacyjne. Z Kaszubami i Pomorzem na pierwszym planie, Gdańsk 2017. Pakiet metodyczny dla nauczycieli języków obcych [kolejne etapy edukacyjne M. Janicka I etap, M. Kleban II etap, B. Karpeta-Peć, J. Peć III etap] http://bc.ore.edu.pl, tamże: Programy nauczania w rzeczywistości szkolnej i inne. • https://www.ore.edu.pl/jezyki-obce-etap-i/jo-materiay-do-pobrania?...2691.. • https://www.ore.edu.pl/jezyki-obce-etap-i/jo-materiay-do-pobrania?...2690... Pomirska Z., Wygraj z dysleksją, Kielce 2004, Pomirska Z., Wygraj z dysortografią, Kielce 2005. Polonista w szkole. Podstawy kształcenia nauczyciela polonisty, red. A. Janus-Sitarz, Kraków 2004. Pomirska J., Królewionka w pałacu. O korzyściach płynących z Dyktanda Kaszubskiego, w: Język. Tradycja. Tożsamość, pod red. E. Rogowskiej-Cybulskiej i M. Milewskiej-Stawiany, Wyd. UG, Gdańsk 2013, s. 45-51. Pomirska J., Bajka kaszubska w edukacji. Podsumowanie projektu dydaktycznego Zwykle niezwykle w krainie bajek kaszubskich, w: Bajki, legendy i podania kaszubskie dawniej i dziś. Materiały pokonferencyjne, red. Dušan-Vladislav Paždjerski, NCK i MPiMK-P, Gdańsk Wejherowo 2016. Pomirska J., Status wyjścia w teren w dydaktyce języka kaszubskiego, Język Szkoła Religia, Tom 13 Nr 4 (2018), s. 68-80. Seretny A., Lipińska E., ABC metodyki nauczania języka polskiego jako obcego, Kraków 2005
----------------------------	--

		z zagadnień dydaktyki języka polskiego jako obcego, pr. zb. pod red. E. Zapisz, A. G. 2009
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Ułóż ćwiczenie/ ćwiczenia do tekstu... Zaplanuj aranżację sytuacji dydaktycznej dla lekcji, na której będzie czytany wiersz/ opowiadanie... w klasie... Wybierz odpowiedni dla danej klasy zestaw wyrazów dotyczących tematu... + zaplanuj metody pracy nad nowym słownictwem. Dobierz odpowiednie dla klasy/ tematyki lekcji/ predyspozycji językowych uczniów ćwiczenie ortograficzne... Zapisz tok lekcji jako system ćwiczeń dla klasy...	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.